

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg vil stadig væk forsøge at bore lidt i socialministerens holdning til 9 måneders reglen. Jeg husker debatten i Folketinget i efteråret 1982, da den blev gennemført, og det fremgik af den, at der var to hovedårsager. Den ene var besparelser, og den anden – det fremgik faktisk af bemærkningerne til lovforslaget – var, at varighedsbegrænsningen skulle betragtes som en straf over for de kontanthjælpsmodtagere, som var så formastelige at være på kontanthjælp ud over 9 måneder.

Nu er jeg jo ikke den, der skal sætte splid i regeringen – og dog. Det, jeg er ude på, med de holdninger, socialministeren i øvrigt lægger for dagen rundt omkring, i pressemeddelelser og taler og også ved den her lejlighed, er at finde ud af, om den nuværende socialminister er enig i, at der skal være en varighedsbegrænsning for modtagelse af kontanthjælp, og i bekræftende fald: hvad er den socialpolitiske begrundelse? Der må jo være en eller anden.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Det er med hensyn til tallene for, hvilke ydelser man får som kontanthjælp, og hvad man får som lavtlønsbeskæftiget.

Det ligger sådan, at man i de første ni måneder efter de regneeksempler, vi har fået, får 43.000 kr., derefter 38.000 kr., og som lavtlønsbeskæftiget med en indtægt på 135.000 kr. får man 43.554 kr. i disponibel indtægt. Jeg indrømmer, fru Aase Olesen, at forskellen kan være lille dér, hvor der er tale om mange børn og dermed også store børnetilskud. Men når der alligevel ikke er tale om, at vi med det hjælpesystem, vi påtænker, går ud over, hvad det ville være rimeligt at gøre, når man sammenligner med en lavtlønsindkomst, så synes jeg, ordvalget i fru Aase Olesens bemærkning var en lille smule uheldigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og ophævelse af lov om begrænsning af løn under sygdom. (Ophævelse af karensdag m.v.).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 29/10 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om barsel- orlov m.v.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).

(Fremsat 29/10 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Mette Groes (S):

Der burde være flag på Christiansborg i dag i anledning af, at regeringen endelig er kommet med et forslag til afskaffelse af karensdagen. Mere vil jeg ikke sige om det.

Jeg synes, det er godt, at bloktilskuddene vil blive reguleret, og vi vil følge med i, hvordan det sker. Med hensyn til løsarbejderarbejdsgivernes mulighed for at blive fritaget for en del af deres dagpengeforpligtelse synes vi, at det må være principielt rigtigt at se på, om den bør afskaffes. Vi vil dog godt under udvalgsarbejdet sikre os et indblik i de praktiske problemer, der vil være ved det, og dermed få vished for, om der skulle være tilfælde, hvor de foreslåede regler ikke er rimelige.

Vi er uden forbehold tilhængere af, at mødre, hvis børn indlægges på sygehuse i

[Mette Groes]

tilknytning til fødslen på grund af sygdom, får tilsvarende ret til dagpenge som mødre til for tidligt fødte børn. Vi kan naturligvis også give tilslutning til, at den ene af barnets forældre skal kunne indtræde i den andens dagpengeret, f.eks. i tilfælde af sygdom eller død.

Lizzie Lichtenberg (KF):

De lovforslag, nr. L 60 og L 65, vi har til behandling i dag, er fremsat 29. oktober 1986 af henholdsvis socialministeren og arbejdsministeren og vedrører ophævelse af karensdag m.v. Hovedsigtet med forslagene er, som det fremgår af titlen og bemærkningerne til lovforslagene, at ophæve karensdagen fra 1. januar 1987. Den konservative folketingsgruppe kan støtte dette formål.

Forslagene indebærer endvidere, at mødre, hvis børn indlægges på sygehus i tilknytning til fødslen på grund af sygdom, får ret til dagpenge i indtil 3 måneder under barnets indlæggelse. Jeg kan varmt støtte dette familiepolitiske forslag. Det er erkendt, at såvel børn med lav fødselsvægt og for tidligt fødte børn som børn, der indlægges på sygehus i tilknytning til fødslen, har brug for snæver tilknytning til moderen. Det gives der mulighed for gennem den ændring, der er foreslået her. Skulle moderen være ude af stand til at tage sig af barnet på grund af død eller egen sygdom, gives der faderen mulighed for at indtræde i moderens sted.

Forslaget indeholder endvidere mindre, praktiske ændringer. Jeg vil her nævne kompetencen til at træffe afgørelse om forlængelse af dagpengeperioden, hvor særlige omstændigheder taler for det. Hidtidig lovgivning har lagt kompetencen hos chefen for Sikringsstyrelsen. Nu foreslås det, at kompetencen overtages af det sociale udvalg efter retningslinier, der fastsættes af Sikringsstyrelsen. Sikringsstyrelsen har indført en praksis, som gør det muligt at fastlægge rammer for administration af forlængelsesretten, så forvaltning af dispensationsadgangen kan overtages af kommunerne. Det almindelige klagesystem med ankeadgang til amtsankenævnet eller Den Sociale Ankestyrelse vil her være gældende.

Karensdagen blev indført 1. april 1983 som et led i regeringens genopretningspolitik.

Den skulle virke ens for de forskellige persongrupper, men det krav er ikke opfyldt.

Den konservative ordfører, fru Jette Thomsen, har bedt mig om at fremføre følgende i anledning af arbejdsministerens lovforslag nr. L 65:

Det er en konsekvens af moderens mulighed for dagpenge under børns sygehusindlæggelse i forbindelse med fødsel og faderens mulighed for at træde i moderens sted. Det drejer sig om pligten til at underrette arbejdsgiveren om, at man vil benytte sin ret til fravær, og om længden af fraværet.

Den konservative gruppe kan støtte begge lovforslag og håber på en god udvalgsbehandling.

Hanne Severinsen (V):

Venstre kan også tilslutte sig de to lovforslag.

Man kan ikke ligefrem sige, at loven om karensdag har været en populær sag blandt lønmodtagerne, men som led i regeringens økonomiske politik og dens forsøg på at få genoprettet økonomien har den faktisk givet sit bidrag, og den har ramt bredt og de fleste. Derfor har det ikke været en asocial lov.

Man må nok sige, efterhånden som man har set virkningerne af loven, at der er én ting, der er faldet i øjnene, og det er, at det først og fremmest er de offentligt ansatte, der har mærket følgerne af loven. Mange privat ansatte har været i den situation, at deres arbejdsgivere har valgt at se bort fra loven om karensdag, og det har givet en skævhed.

Vi kan tilslutte os, at man ophæver karensdagen. I og med at man opretholder 13 ugers reglen og omlægger forsikringsordningen for de mindre virksomheder, vil der nok være nogle arbejdsgivere, der ømmer sig lidt over, at de får et højere omkostningsniveau, men det er vores opfattelse, at der er andre og tungere dele af omkostningsniveauet, som tæller mere end dette forslag.

Vi er også tilfredse med, at der sker den justering, at kvinder, der har født, og hvor barnet kommer på hospital, bliver ligestillet med de mødre, som har fået for tidligt fødte børn.

Vi kan som afslutning sige, at vi støtter lovforslagene.

Agerschou (SF):

[Agerschou]

Siden karensdagen blev indført i forbindelse med den borgerlige regerings felttog i efteråret 1982 mod almindelige mennesker, har Folketinget hvert år haft lejlighed til at tage stilling til forslag om karensdagens afskaffelse. Til forskel fra tidligere, hvor det enten var Socialdemokratiet eller SF og VS, der fremsatte forslag, kommer initiativet denne gang fra regeringen. Dermed er der formodentlig et flertal bagved, og når forslaget om kort tid bliver endeligt vedtaget, kan man konstatere, at oppositionens bestræbelser er lykkedes. Vi får med andre ord omsider vores forslag om karensdagens afskaffelse vedtaget, selv om det rent teknisk kommer til at fremtræde som socialministerens.

Som argument for, at det nu endelig sker, skriver socialministeren i fremsættelsestalen, at karensdagen ikke har virket ens for de forskellige persongrupper. Således har karensdagen bl.a. omfattet relativt flere personer i den offentlige sektor end i den private sektor. Ja, det skal guderne vide. Karensdagen har i vidt omfang udviklet sig til en særlov vendt mod offentligt ansatte.

Det siges videre, at de forskellige lønmodtagergrupper heller ikke har haft samme muligheder for at afvikle karensdagen ved anvendelse af f.eks. afspadsering og restferie. Ja, kort sagt har det været sådan, at jo højere lønramme man har befundet sig i, jo færre chancer for at lide økonomisk tab ved sygdom. Det har været et kendetegn for regeringens almindelige omvendte Robin Hood-politik.

Endvidere nævnes det, at forslaget er et led i bestræbelserne for at effektivisere og forenkle administrationen af dagpengeloven. Vi andre har hele tiden hævdet, at karensdagen ville medføre en omfattende meradministration, og vi kan nu læse, at regeringen giver os ret.

Der kunne nævnes flere begrundelser end dem, regeringen angiver, men lad gå med dem, der er. De er rigtige, men de er stort set også skrevet af efter de bemærkninger, Socialdemokratiet, SF og VS gennem årene har forsynet diverse forslag om karensdagens afskaffelse med. Det har vi ikke noget imod. Fortsæt bare med at skrive af efter os!

Selv regeringen kan nu se, at karensdagen var en bommert, efter vores opfattelse en bommert blandt mange. Det eneste gode ved dette asociale intermezzo har været, at ingen

fremtidig regering ved sine fulde fem vil kunne finde på én gang til at indføre karensdage. De er nu endegyldigt begravet.

Forslaget indeholder en række andre ændringer, som SF vil støtte. F.eks. er det fint, at mødre, hvis børn indlægges på sygehus i tilknytning til fødslen på grund af sygdom, får den samme ret til barseldagpenge som mødre til for tidligt fødte børn og børn med for lav fødselsvægt.

Det foreslås også, at kompetencen til at træffe afgørelse om forlængelse af sygedagpengeperioden ud over varighedsbegrænsningen på de to år lægges ud til kommunerne. Det har vi såmænd ikke noget imod, men vi vil under udvalgsarbejdet interessere os en del for de konsekvenser, varighedsbegrænsningen for modtagelse af sygedagpenge har haft. Vi anser faktisk denne varighedsbegrænsning for et af den borgerlige regerings mest blodtørstige angreb på folk, der i forvejen var og er i klemme. Det var en varighedsbegrænsning, der udelukkende ramte og udelukkende rammer menneske, der er alvorligt og langvarigt syge. De skal også have økonomiske bekymringer foruden deres sygdom, sagde og siger den borgerlige regering.

Det ville klæde socialministeren en del, hvis hun i forbindelse med dette lovforslag tog initiativ til, at varighedsbegrænsningen for modtagelse af sygedagpenge blev fjernet.

Aase Olesen (RV):

Argumentet for at indføre karensdagen var for Det Radikale Venstre alene, at man skulle forsøge at komme det store underskud på statens finanser til livs i årene 1983-84. Det er nu lykkedes, og da vi samtidig må erkende, at karensdagen efter grundig undersøgelse har vist sig ikke at ramme så bredt, som den var tænkt, kan vi medvirke til, at loven ophæves.

Det kan godt give anledning til nogen filosofien om, hvordan det skal være muligt i fremtiden at føre fordelingspolitik, der rammer bredt, når man ser, at hverken arbejdsgivere eller lønmodtagerorganisationer har følt sig foranlediget til at bakke op bag denne lovgivning. Tilbage bliver som sædvanlig kun de sølle, hvis man skal spare, og det mener vi er fuldstændig uacceptabelt.

Den foregående taler fra SF sagde, at det var meget morsomt at se det her lovforslag,

[Aase Olesen]

og hoverede lidt over, at regeringen har skrevet af efter os, som han sagde; han mente formentlig Socialdemokratiet og SF. Jeg vil gerne minde om, at det her forslag er et led i aftalen om den såkaldte påskepakke, og at den afgørende forskel på dette forslag og de tidligere, vi har set, er, at der står et politisk flertal bag den her lov, som er parat til at finde finansieringsmulighederne.

Hvis SF mener inden så længe at skulle være regeringsbærende, vil man også erkende, at man ikke fortsat kan nøjes med at lave lovforslag, der medfører udgifter, men ikke behøver at indeholde bemærkninger om, hvor pengene skal komme fra.

Vi har sammen med regeringen været med til at skabe så meget orden i statens finanser, at vi tør stemme for det her uden at skulle ud i store besparelsesøvelser, som kun giver skældsord og hånsord fra venstre side af salen.

Regeringen har desuden foreslået en række ændringer, eller manglende ændringer, i forhold til den oprindelige lov, som gør, at nogle af pengene kommer ind via øgede arbejdsgiverudgifter.

Vi kan tilslutte os, at man opretholder de 13 uger i forhold til de fem i karensløven. Vi må dog trods alt sige, at det ikke mindst er arbejdsgivernes skyld, at karensløven ikke fik den brede virkning, som det var tænkt fra lovgiverside.

Vi kan også tiltræde de ændrede regler vedrørende arbejdsgivere, der beskæftiger løsarbejdere.

For så vidt angår spørgsmålet om at ændre eller stramme reglerne om tilskud til forsikringen for små virksomheder er vi enige med regeringen i, at det kan være rimeligt at indføre et mellemtrin, men vi vil ikke i dag lægge os fast på, om det skal ligge på 5 medarbejdere. Det mener jeg vi bør diskutere i udvalget for at se, om det nu er det rimelige sted, regeringen er landet.

Der er én ting, jeg vil gøre opmærksom på, og som ikke, så vidt jeg kan se, er nævnt i forslaget, som i øvrigt er et teknisk meget indviklet forslag. Jeg kan ikke se, om man har været inde på problemet med den ene procent, som man fastholder skal være forsikringssummen i forhold til lønudgifterne, når man vil forsikre sig med hensyn til sygedagpenge. Vi vil i hvert fald sige, at det er vigtigt at fastholde denne ene procent. Der

ligger formentlig 100 mill. kr. eller sådan noget, som vi i hvert fald ikke ønsker man skal sluge fra arbejdsgiverside, idet det først og fremmest rammer de små.

Vi er altså indstillet på at diskutere et mellemtrin, men vil ikke i dag lægge os fast på, hvor det skal ligge, og hvordan det skal være udformet.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det lykkedes fru Aase Olesen at gentage en meget traditionel bemærkning fra Det Radikale Venstre, som ikke bliver mere rigtig af ustandselig at blive gentaget, nemlig at SF ikke anviser finansieringsmuligheder for sine forslag.

Jeg må måske erindre fru Aase Olesen om, at SF faktisk i forbindelse med påskeindgrebet fremsatte forslag til en afgiftspakke, og det var oven i købet forslag, der efter skatteministeriets oplysninger ville indbringe betydelig større beløb end det, et flertal i Folketinget gennemførte. Der skete da også det, at Det Radikale Venstre huggede en del af de forslag, fordi vores skattepolitiske ordfører var så uheldig at vise et eksemplar til et medlem af Det Radikale Venstre, som vedkommende øjeblikkelig strøg hen og fik kopieret.

Forskellen i forhold til det, der bliver gennemført, er, at SFs forslag rammer dem, der har noget, rammer de velbjærgede, og det vil fru Aase Olesen vel ikke påstå har været tilfældet med de indgreb, Det Radikale Venstre har været med til at gennemføre siden efteråret 1982.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Vi kan alle sammen herinde i Folketinget anvise store besparelser. Kunsten er at få flertal for dem, og det underer mig egentlig, at SF nu er fornærmet over, at vi skaffede flertal for et af deres udmærkede forslag. SF og Det Radikale Venstre kunne jo sagtens blive enige om at finde pengene på militærbudgetterne. Det kan vi bare ikke skaffe flertal for. Derfor giver jeg ikke så meget for de store, flotte forslag, hvis ikke man har skaffet et flertal i forvejen.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Vi kunne godt skaffe en del penge ved hjælp af militærudgifterne, men det kan vi ikke skaffe flertal for, og det ved fru Aase Olesen godt. Det var jo heller ikke de forslag, vi fremsatte i forbindelse med påskeindgrebet i foråret. Det var en lang række andre forslag.

Det er naturligvis lidt deprimerende for SF, at vi skal gøre jordarbejdet, at vi skal lave forslagene, og så hugger de Radikale bare en del af dem. Var det ikke lettere, hvis fru Aase Olesen satte sig sammen med os andre og kiggede vores forslag grundigt igennem? Så ville fru Aase Olesen se – i de to sidste omgange – at vores forslag faktisk indbringer større beløb end det, det lykkedes at få vedtaget i Folketinget, plus at vore afgiftsforslag efter vores opfattelse rammer rigtigt. De rammer nemlig dem, der har haft forbruget, og dem, der hører til den velbjærgede del af befolkningen.

Formanden:

Fru Aase Olesen en kort bemærkning, selv om vi bevæger os ude i grænsen af de forslag, vi har til behandling.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det er jeg enig med formanden i. Det, det handler om – det er der ingen her der ved, det har alle for længst glemt – er den afgift, der betales, når man handler med aktier på børsen. Problemet i den sag var, at SF gik langt videre, end man gør i nabolandene, og så er der en chance for, at handelen går ud over grænserne. Derfor var det fornuftigt at lande dér, hvor vi landede.

Jeg vil gerne sige til hr. Agerschou, at hvis han bliver regeringsparti eller samarbejdende opposition, vil han opdage, at der gælder nøjagtig de samme regler i en kommende regering som i den nuværende og i alle foregående: det er meget fornuftigt at gøre ting sammen med regeringer; ellers kommer det næsten aldrig til at hænge sammen.

Addi Andersen (CD):

På Centrum-Demokraternes socialpolitiske ordførers vegne skal jeg udtale følgende:

Så er dagen kommet, hvor vi skal førstebehandle lovforslaget om karensdagens afskaffelse. Jeg vil gerne begynde med at takke både socialministeren og arbejdsministeren for de to forslag, der nu ligger på Folketingets bord. De er et skridt i den rigtige retning. Jeg vil dog gerne her indføje, at ingen af partierne bag regeringen indførte karensdagen for fornøjelsens skyld. Det var den katastrofale økonomiske situation, der dengang tvang regeringen til det drastiske indgreb, men den situation er heldigvis bedre nu.

Karensdagen har været et stående debattemne, og det er ikke første gang, vi behandler et forslag om dens afskaffelse her i salen. Karensdagen har ikke været populær, og hvem kender ikke sloganet »tag 3 sygedage og betal for 1«. Set i det lys mener jeg ikke, det er så enkelt at beregne, hvad karensdagen har givet af besparelser, og hvad den koster at afskaffe.

Jeg må erkende, at karensdagen ikke har virket helt efter hensigten, fordi det private erhvervsliv ikke indførte den så konsekvent, som man gjorde i den offentlige sektor. Den ramte de lavestlønnede og kvinderne mest, og den skæve fordeling kan vi ikke leve med i længden.

Det giver også stof til eftertanke, at undersøgelser, som Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut foretog, viste, at sygefraværet i det offentlige er betydelig større end på det private arbejdsmarked. Det bør måske give anledning til, at den offentlige sektors personalepolitik sættes i fokus og ledelsesformerne undersøges. Jeg tror, det offentlige kan lære meget af den private sektor.

Centrum-Demokraterne kan også tilslutte sig de øvrige ting, lovforslaget indeholder, og det samme gør sig gældende for nr. L 65.

Kofod-Svendsen (KRF):

Også Kristeligt Folkeparti kan tilslutte sig de to lovforslag, nr. L 60 og nr. L 65. Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om baggrunden for, at karensdagen blev indført. Det var jo ikke af ideologiske grunde fra Kristeligt Folkepartis side, men af økonomiske.

Det var sådan, at der var et galoperende underskud på de offentlige finanser, og da var det nødvendigt med også nogle ubehagelige indgreb. Her var et indgreb, som virkelig

[Kofod-Svendsen]

skulle ramme bredt, og hvor arbejdsløse og pensionister – for at nævne to grupper – var friholdt.

Desværre har det vist sig, at karensdagen ikke har ramt så bredt, som det var tilsigtet. Tværtimod kan vi konstatere, at det især er lavtlønnede i den offentlige sektor og kvinderne, som er blevet ramt. Det er en skævhed, vi ikke finder rimelig, og når vi nu, fordi der er kommet styr på statsfinanserne, rent økonomisk har mulighed for at afskaffe den, idet den har vist sig at virke på en måde, som ikke var tilsigtet, så er det da kun naturligt og rigtigt og glædeligt, at loven bliver afskaffet. Det hilser vi med taknemlighed.

Pia Kjærsgaard (FP):

Regeringen indførte karensdagen med de Radikales hjælp. Regeringen afskaffer nu karensdagen med de Radikales hjælp. Og hvad kan vi så lære af det? Jo, regeringen skal finde 860 mill. kr. i den i forvejen bundløse statskasse, og de private arbejdsgivere bliver nødt til at lægge lidt ekstra på deres varer for at hente de ca. 740 mill. kr. hjem, som de mister på regeringens vægelsind.

Nu havde de forskellige ellers fundet en ny rytme, hvor arbejdsskader og barnets første sygedag var blevet ren rutine, og så laver man loven om igen. Men vi må huske på ikke at takke socialministeren for at være så opsat på at afskaffe karensdagen. Det bliver en dyr historie, for der er et sygefravær, der nærmer sig de 20 millioner tabte arbejdsdage sidste år.

Fremskridtspartiet havde gerne set ordningen udvidet med endnu en dag. Vi synes faktisk ikke, vi har råd til at afskaffe den karensdag, selv om jeg kan høre, at de forskellige ordførere nærmest undskylder, at man nu skal til at afskaffe karensdagen, og henholder sig til, at der er orden på statens finanser. Alle og enhver ved, at det ikke er korrekt.

Det er i rapporten »Sygefravær og karensdag« dokumenteret, at selv om kun $\frac{1}{3}$ af arbejdsstyrken er offentligt ansat, hviler over halvdelen af den kommende merudgift på denne sektor. Det skyldes selvfølgelig, at halvdelen af de arbejdstagere, der er omfattet af ordningen, er offentligt ansatte, men det betyder også – og det er såmænd mere inter-

essant – at sygefraværet i den offentlige sektor er højere.

Så er der spørgsmålet om nedsættelse af den periode, arbejdsgiverne skal betale sygedagpenge i. Da regeringen og dens støtteparti nu ønsker tilstandene tilbage til, hvor de var før karensdagens indførelse, må perioden for dagpenge også tilbage til 5 uger.

Fremskridtspartiet har tidligere foreslået en periode på én uge, men lad os i første omgang vende tilbage til de 5 uger, så kan tavlen lettere vaskes ren bagefter. Det ligger helt klart, at karensdagens afskaffelse – forstå det, hvem der kan – og dagpengeudbetalingen hører ikke nøje sammen. Fremskridtspartiet bifalder ikke denne ændring, og vi vil stemme imod.

Vi kan slet ikke følge regeringens nye leflen for, hvad der er socialdemokratisk politik. Som bekendt har Socialdemokratiet hele tiden været imod indførelsen af karensdagen, og det må derfor glæde regeringens socialdemokratiske venner, at man har en socialminister, der er kommet med dette lovforslag, som Fremskridtspartiet altså på ingen måde kan støtte.

Vi vil dog selvfølgelig støtte ethvert forslag, der bringer arbejdsgivernes sygedagpengeudbetaling ned, og ændres dette forhold ikke i forbindelse med dette lovforslag eller lige efter, vil Fremskridtspartiet naturligvis tage det op. Erhvervslivet skal ikke pålægges flere urimelige byrder af denne afgifts- og skatteforøgende regering.

Nr. L 65, forslag til lov om ændring af lov om barselorlov m.v., må vi også afvise. Det er et samfundsøkonomisk dårligt forslag, som Fremskridtspartiet ikke kan støtte. Vi håber, at den dag kommer, hvor en af forældrene kan få økonomisk mulighed for at blive hjemme, og det anbefaler vi regeringen at gøre ved at lette afgifts- og skattetrykket i Danmark.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Karensdagsloven havde én bagvedliggende filosofi: alle gør det; ingen taler om det. Nu skal de betale for det. Årsag: riget fattes penge. Og morale: det skal de syge betale for.

Karensdagen var og er udtryk for mistillid af den dybeste art, og den har, som undersøgelserne viser, ramt den svage side af arbejdsmarkedet. De, der har det dårligste, det

[Elisabeth Bruun Olesen]

mest monotone, hårde og ensformige arbejde er – ikke unaturligt – mest syge. Det har kvinderne, og det er dem, der har været mest syge. De har nemlig det arbejde, jeg har omtalt. Desuden lever vi i et samfund, der gør os syge, syge af angst for, at børnene skal blive syge, syge af angst for, at den nyfødte ikke kan komme i vuggestue osv.

Undersøgelser har vist, at folk, der har et spændende og kreativt og selvstændigt arbejde, ikke er så ofte syge. Det er næsten logik for nybegyndere. Er man glad og tilfreds, er man selvfølgelig mere rask, alt andet lige. At offentligt ansatte er relativt meget syge, tyder på, at arbejdet i den offentlige sektor er dårligt, så hvad med at få nogle bedre arbejdsforhold i den offentlige sektor?

VS støtter altså helhjertet den syge karensdagslovs endelige dødsstød.

Vi er også enige i mange af de andre detaljer, der er i lovgivningen. Vi er enige i, at moderens adgang til dagpenge i maksimalt tre måneder ud over den ordinære orlov, når barnet er indlagt på hospital, også skal gælde i de tilfælde, hvor det nyfødte barn må forblive på hospitalet, ligesom vi er enige i, at den ene af barnets forældre kan indtræde i den andens ret til dagpenge. Det er møntet på de tilfælde, hvor faderen har måttet overtage pasningen af barnet på grund af moderens død eller alvorlige sygdom inden for de første 14 uger efter fødslen. Det synes vi det er godt der bliver rettet op på.

Der er en ting, der er lidt problematisk. Jeg ved ikke, om socialministeren har været opmærksom på det. Jeg vil spørge, om ministeren er indstillet på at ændre barselorloven, så faderen ikke kommer i klemme i tilfælde af for tidlige fødsler. I dag er det jo sådan, at faderen har ret til fravær fra arbejdet i indtil to uger efter fødslen eller barnets modtagelse i hjemmet, og det skal man varsle over for sin arbejdsgiver. Hvad gør man så, hvis fødslen falder for tidligt i forhold til de oplysninger fra lægen eller jordmoderen, man jo har måttet indrette sig efter, når man har skullet give sin arbejdsgiver besked?

Det betyder faktisk, at faderen i dag ikke kan få fri de første to uger efter fødslen eller barnets modtagelse i hjemmet. Til gengæld kan han få fri nogle uger senere, nemlig de uger, hvor han har planlagt det ud fra lægens eller jordmoderens oplysninger, men så ryger hans dagpenge. Jeg vil spørge, om mini-

steren i forbindelse med det her ikke også burde se på det, så man kunne få det ind i loven.

Jeg vil til sidst takke ikke socialministeren, men Det Radikale Venstre, for det er jo Det Radikale Venstre, det drejede sig om. Først sagde Det Radikale Venstre: den er god med karensdagen. Nu har Det Radikale Venstre sagt: væk med karensdagen.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

VS rejser spørgsmålet om disse fædre, der ikke skulle komme i klemme, som det hedder, ved for tidlige fødsler. Jeg kan sige, at det spørgsmål har jeg netop fået stillet af hr. Tinning – jeg er sikker på, ordvalget ikke er helt tilfældigt, jeg kender hr. Tinnings form for humor – men det er blevet omadresseret til arbejdsministeren, som i løbet af meget kort tid vil svare på det, og som jeg fornemmer er meget positiv på de indeklemte fædres vegne. Det håber vi.

Jeg vil sige til fru Aase Olesen, som rejste nogle tekniske spørgsmål i forbindelse med denne forsikringsordning, at det kan vi naturligvis se på i udvalget.

I øvrigt vil jeg nøjes med at konstatere, at der er almindelig tilfredshed hos alle med, at denne karensdagsordning nu skal bortfalde, og jeg regner med, at vi kan få en hurtig og effektiv udvalgsbehandling, så den sag er endeligt afgjort.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal bare spørge socialministeren, om det har været diskuteret med Det Radikale Venstre, at man kan nedsætte arbejdsgiverperioden til det niveau, den var på inden karensdagens ikrafttrædelse. Jeg synes, det er væsentligt, fordi det var med den begrundelse, at man indførte karensdagen, at man lavede arbejdsgiverperioden om. Har det været drøftet? Har socialministeren inden tredje behandling tænkt sig at foretage noget i den retning?

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal nøjes med at konstatere, at det af regeringens forslag fremgår, at arbejdsgiverperioden på de 13 uger bibeholdes, og at der i øvrigt altid kan ske meget inden en tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget under punkt 4 henvises til socialudvalget, og at forslaget under punkt 5 henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Vi går til den næste sag på dagsordenen. Vores teknik er stadig væk ude af drift, og det beklager jeg, men alligevel tager vi fat nu på første behandling af lovforslag nr. L 58.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v.

Af indenrigsministeren (Enggaard).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

På frisen ude i Vandrehallen står der blandt mange andre kloge sentenser »Den, der forstår fuglens sprog, kan blive minister«.

Jeg må i dag konstatere, at man tilsyneladende kan blive indenrigsminister aldeles uden at forstå fuglens sprog, uden at have den fingerspidsfornemmelse og lydhørhed over for andres synspunkter, som kunne medvirke til at skabe bred opbakning bag løsningen af problemerne.

I sidste samling fremsatte regeringen lovforslag nr. L 66, som det på trods af en lang og grundig udvalgsbehandling ikke lykkedes at skabe flertal for. På denne baggrund må det i høj grad undre, at regeringen genfremsætter forslaget så at sige uændret.

Ved førstebehandling af lovforslag nr. L 66 sagde jeg på mit partis vegne, at vi fandt, at der kunne være megen god grund til at tage den mere end 50-årige lovgivning om

Sundhedsstyrelsen op til overvejelse. Men samtidig føjede jeg til, at vi måtte tage afstand fra den løsningsmodel, regeringen foreslog.

Baggrunden for, at vi dengang og nu må afvise forslaget, er, at vi mener, at det giver en mulighed for at kvæle en selvstændig og af regeringen uafhængig rådgivning på sundhedsområdet.

Jeg vil i og for sig godt tro om den nuværende indenrigsminister, at han ikke har til hensigt at forhindre en selvstændig rådgivning. Men vi fik faktisk med ministerens forgænger nogle meget ubehagelige erfaringer i så henseende – erfaringer, der dog var nyttige, forstået på den måde, at de åbnede manges øjne for nødvendigheden af, at Sundhedsstyrelsens uafhængighed må sikres på en helt anden vis, end det er tilfældet i det gennemfremsatte forslag.

§ 25 i det foreliggende forslag er en af de meget få ændringer, der er foretaget, idet man ved indsættelsen af denne paragraf har bevaret funktionsbestemmelsen vedrørende Statens Seruminstitut. Det er vi enige i, fordi vi finder, at en så væsentlig institution bør lovfæstes.

Men samtidig har vi med beklagelse konstateret, at bestemmelsen om Seruminstitutets ledelsesstruktur fortsat er fjernet. Det er ikke så forfærdelig mange år siden, Folketinget ved lov besluttede, at instituttet skulle have en 2-direktørstruktur med en lægefaglig og en administrativ direktør. På trods af overordentlig mange spørgsmål er det ikke lykkedes i foråret at få et klart svar på, hvad ministeren forestillede sig med hensyn til den fremtidige ledelsesstruktur på instituttet.

Når ministeren, som det er tilfældet i lovforslaget, ønsker en bemyndigelse til at fastlægge ledelsesstrukturen, finder vi det urimeligt, at vi ikke kan få svar på, i hvilken retning overvejelserne går. Men når man ved, at regeringen har ansat den administrative direktør uden tidsbegrænsning og den lægelige direktør for tre år, så må vi tage det som et signal om, at man ønsker, at den lægelige direktør skal ud. Når det sammenholdes med, at uddannelseskravet til Sundhedsstyrelsens chef er pillet ud, må vi opfatte det som udtryk for, at man på begge disse vigtige institutioner vil nedprioritere den lægefaglige rådgivning til fordel for administrativt uddannede jurister.